

Euroopa Liidu
Nõukogu

Brüssel, 6. detsember 2023
(OR. en)

16388/23

AGRI 790
AGRIFIN 153
AGRIORG 148

MÄRKUS

Saatja:	Nõukogu peasekretariaat
Saaja:	Delegatsioonid
Teema:	Turuolukord, eelkõige pärast sissetungi Ukrainasse – Teave komisjonilt ja liikmesriikidelt – Arvamuste vahetus

Pidades silmas nõukogu (põllumajandus ja kalandus) 10.–11. detsembri 2023. aasta istungit, edastatakse delegatsioonidele lisas taustdokument, mis sisaldab eespool kokkuvõtet nimetatud teemat käsitlevatest liikmesriikide kirjalikest panustest ja eesistujariigi esitatud küsimust ministrite mõttevahetuse suunamiseks.

1. Nüüd kui 2023. aasta on lõppemas, on mitu liikmesriiki oma kirjalikes panustes¹ teatanud, et olukord liidu põllumajandusturgudel on endiselt keeruline. Hoolimata oluliste sisendite hinna mõningasest langusest võrreldes eelmise aastaga on energia-, väetise- ja söödakulud endiselt kõrged, pannes mitu sektorit surve alla, arvestades, et kulude kasv ei kajastu peaaegu üldse põllumajandustootjatele makstavates hindades. Mitu tegurit, sealhulgas olukord Ukrainas, maailmamajanduse jahtumine ja hiljutised geopoliitilised arengud Lähis-Idas, koos ebasoodsate ilmastiku- ja kliimatingimuste, loomahaiguste ja sanitaarprobleemidega hoiavad põllumajanduse kasumimarginaali ja põllumajandustootjate sissetulekud üldiselt madalal tasemel. Mõned liikmesriigid on isegi teatanud, et mõnel juhul loobutakse tootmisest, eelkõige loomakasvatusest. Sellest järeldeb, et ÜPP kohane toetus on liidu toiduga kindlustatuse säilitamiseks endiselt kriitilise tähtsusega.
2. See on eriti oluline põllukultuuride puhul, mille puhul eelnevalt hangitud sisendite hind oli üsna kõrge, samas kui mitme liikmesriigi teadete kohaselt on põllumajandustootjatele makstavad hinnad 2023. aastal mitmel põhjusel märkimisväärselt langenud. Mitu liikmesriiki teatas ka saagikuse vähenemisest, eelkõige äärmuslike ilmastikutingimuste tõttu, ja kolmandatest riikidest pärit impordist tulenevast suurenenud konkurentsist. Mõned liikmesriigid on teatanud jätkuvatest probleemidest, mis on tingitud suurest hulgast Ukrainast pärit saadetistest ja piisava ladustamisvõimsuse puudumisest. Tundub, et mõnel juhul on mõjutatud ka väljakujunenud ELi-sisesed kaubavood. Põllumajanduse erikomitee arutelu käigus kordasid mitu liikmesriiki oma üleskutset kaotada Ukraina ekspordi ühepoolsed keelud.
3. Positiivse poole pealt teatasid mitu liikmesriiki isegi väikesest piima- ja piimatoodete hindade tõusust, mis jäid siiski alla eelmise aasta taseme. Mõned teised liikmesriigid on märkinud, et nende tootjatel tuli samal perioodil müüa oma piima omahinnast madalama hinnaga.

¹ 16122/23.

4. Mitu liikmesriiki on teatanud, et muude loomakasvatussaaduste kasumimarginaalid ei ole surve all mitte ainult seetõttu, et söödakulud on endiselt kõrged, vaid ka loomahaiguste puhangute, nimelt sigade Aafrika katku, lindude gripi ja lammaste katarraalse palaviku tõttu mõnes liidu osas.
5. Mitu liikmesriiki on teatanud, et puu- ja köögivilja ning muude erikultuuride turge mõjutasid lisaks suurtele energia- ja töötlemiskuludele olulisel määral ebasoodsad ilmastikutingimused, mis on vähendanud nende tootmise kasumlikkust. Liikmesriigid teatasid ka veini ja mahepõllumajanduslike toodete tarbimise märkimisväärsest vähenemisest muu hulgas majanduse jahtumise ja inflatsiooni tõttu, mis on sundinud tarbijaid suunama tähelepanu värskete ja muude suure väärtusega toiduainete ostmiselt mujale.
6. Mitu liikmesriiki teatasid ka, et intressimäärade kiire tõus on tekitanud põllumajandusele lisakoormuse, eelkõige põllumajandusettevõtete puhul, kes on investeerinud ja kiiresti kasvanud. Kui intressimäärad jäävad pikaks ajaks kõrgeks, võivad põllumajanduse arenguvõimalused jääda minevikku.
7. Eespool esitatud teavet arvestades peetakse asjakohaseks pidada poliitiline arutelu, keskendudes peamistele teguritele, mis mõjutavad põllumajanduse marginaale ja kasumlikkust ELis ning Euroopa põllumajandustootjate sissetulekuid. Koos aruteluga ÜPP strateegiakavade rakendamise esimese aasta üle võib selline mõttevahetus olla kasulik eespool nimetatud probleemide ja väljakutsete õigeaegseks ja tõhusaks käsitlemiseks ÜPP kaudu.
8. Seda arvesse võttes palub eesistujariik delegatsioonidel käsitleda ministrite mõttevahetuse käigus järgmist küsimust.

„Võttes arvesse praegust rahvusvahelist olukorda ja makromajanduslikke prognoose, millised on liikmesriikide poolt kindlaks tehtud peamised tegurid, millel võib lühikeses kuni keskpikas perspektiivis olla märkimisväärne mõju põllumajandusturgudele ning Euroopa põllumajanduse marginaalidele ja kasumlikkusele?“